

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXI
Rozdział I. Źródła i stosowanie prawa postępowania cywilnego	1
§ 1. Pojęcie i cel postępowania cywilnego	1
§ 2. Funkcje postępowania cywilnego	2
§ 3. Dopuszczalność drogi sądowej w sprawach cywilnych	4
I. Zagadnienia wstępne	4
II. Rodzaje niedopuszczalności drogi sądowej	6
III. Skutki niedopuszczalności drogi sądowej	7
§ 4. Relacje między postępowaniem cywilnym a postępowaniem karnym ..	9
§ 5. Relacje między postępowaniem cywilnym a postępowaniami administracyjnymi	16
I. Postępowanie cywilne a postępowanie administracyjne	16
II. Postępowanie cywilne a postępowanie sądownoadministracyjne	20
§ 6. Relacje między postępowaniem cywilnym a postępowaniem przed TK	21
Rozdział II. Zasady postępowania cywilnego i przesłanki procesowe	23
§ 7. Zasady postępowania cywilnego	23
I. Pojęcie i rodzaje zasad procesowych	23
II. Naczelné zasady wymiaru sprawiedliwości	26
III. Zasady procesowe w postępowaniu cywilnym	33
§ 8. Przesłanki procesowe	52
I. Pojęcie i katalog przesłanek procesowych	52
II. Rodzaje przesłanek procesowych	56
III. Skutki braku przesłanek procesowych	58
IV. Sposoby sanowania braku przesłanek procesowych	61
Rozdział III. Sąd i inne organy procesowe	64
§ 9. Organy procesowe	64
§ 10. Właściwość sądu	67

§ 11. Wartość przedmiotu sporu	75
§ 12. Wyłączenie sędziego	76
Rozdział IV. Strony i ich reprezentacja.....	81
§ 13. Uwagi ogólne	81
§ 14. Zdolność sądowa.....	83
§ 15. Zdolność procesowa.....	85
§ 16. Zdolność postulacyjna.....	87
§ 17. Legitymacja procesowa.....	88
§ 18. Następcstwo procesowe i inne przekształcenia podmiotowe.....	89
§ 19. Reprezentacja stron	92
I. Rodzaje przedstawicieli	92
II. Pełnomocnictwo procesowe.....	92
III. Kurator	97
§ 20. Pomoc prawna z urzędu	98
Rozdział V. Podmioty postępowania cywilnego	102
§ 21. Prokurator	102
§ 22. Organy działające na zasadach prokuratora.....	105
§ 23. Organizacje pozarządowe	106
§ 24. Współuczestnictwo procesowe	108
I. Istotna współuczestnictwa w sporze.....	108
II. Rodzaje współuczestnictwa.....	109
1. Współuczestnictwo czynne i bierne.....	109
2. Współuczestnictwo pierwotne i następcze.....	109
3. Współuczestnictwo materialne i formalne.....	110
4. Współuczestnictwo jednolite i zwykłe.....	112
5. Współuczestnictwo konieczne i dowolne	113
III. Zasady działania współuczestników.....	115
§ 25. Interwencja główna.....	116
§ 26. Interwencja uboczna	116
§ 27. Przypozwanie	118
Rozdział VI. Przedmiot postępowania cywilnego.....	120
§ 28. Uwagi ogólne.....	120
§ 29. Pojęcie sprawy cywilnej	121
§ 30. Tryby i rodzaje postępowania cywilnego	123
§ 31. Rodzaje powództw.....	126
Rozdział VII. Koszty postępowania cywilnego	131
§ 32. Pojęcie kosztów.....	131
I. Definicja kosztów postępowania cywilnego.....	131

II. Koszty sądowe.....	132
1. Opłaty.....	132
2. Wydatki.....	134
III. Pozostałe koszty postępowania cywilnego.....	135
§ 33. Zwrot kosztów postępowania.....	135
§ 34. Zwolnienie od kosztów sądowych.....	141
I. Istota zwolnienia.....	141
II. Zwolnienie od kosztów sądowych z mocy ustawy.....	141
III. Zwolnienie od kosztów sądowych z mocy postanowienia sądu.....	143
IV. Postępowanie w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych.....	144
§ 35. Zabezpieczenie kosztów procesu.....	147
§ 36. Regulacje szczególne w zakresie prawa pomocy.....	147
Rozdział VIII. Czynności procesowe.....	150
§ 37. Pojęcie i ogólna charakterystyka czynności postępowania.....	150
§ 38. Pisma procesowe.....	154
§ 39. Doręczenia.....	163
§ 40. Kurator do doręczeń.....	169
§ 41. Posiedzenia sądowe.....	170
§ 42. Terminy.....	174
§ 43. Przywrócenie terminu.....	176
Rozdział IX. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji.....	179
§ 44. Wszczęcie postępowania.....	179
I. Pozew i powództwo.....	179
II. Wymogi formalne pozwu.....	180
III. Treść pozwu.....	180
1. Żądanie pozwu.....	180
2. Przytoczenie faktów.....	183
3. Informacja o mediacji lub innym pozasądowym sposobie rozwiązania sporu.....	183
IV. Pismo niebędące pozwem i powództwo oczywiście niezasadne.....	184
V. Odrzucenie pozwu.....	185
VI. Skutki wytoczenia powództwa.....	186
§ 45. Organizacja postępowania.....	188
I. Uwagi wprowadzające.....	188
II. Posiedzenie przygotowawcze.....	189
III. Plan rozprawy.....	191
§ 46. Rozprawa.....	193
I. Istota rozprawy.....	193
II. Przebieg rozprawy.....	194
III. Rozprawa oddzielna i połączenie spraw do wspólnego rozpoznania.....	195
IV. Nadużycie prawa procesowego.....	196

§ 47. Cofnięcie pozwu	197
§ 48. Zmiana powództwa	199
I. Przedmiotowa zmiana powództwa	199
II. Przekształcenia podmiotowe	200
§ 49. Zawieszenie postępowania	202
§ 50. Umorzenie postępowania	207
Rozdział X. Formy obrony pozwanego	210
§ 51. Uwagi ogólne	210
§ 52. Brak obrony	211
§ 53. Uznanie powództwa	213
§ 54. Podjęcie obrony	215
I. Zaprzeczenie	215
II. Zarzuty	216
1. Istota zarzutu	216
2. Zarzuty procesowe (formalne)	216
3. Zarzuty materialnoprawne (merytoryczne)	217
4. Zarzut potrącenia (samoistny)	218
III. Powództwo wzajemne	219
Rozdział XI. Postępowanie dowodowe	222
§ 55. Zagadnienia podstawowe	222
I. Pojęcie dowodu i rodzaje środków dowodowych	222
II. Przedmiot dowodu	223
III. Ciężar dowodu	224
IV. Domniemania	226
V. Uprawdopodobnienie	226
§ 56. Postępowanie dowodowe	227
§ 57. Środki dowodowe	231
I. Dokument	231
II. Zeznania świadków	237
III. Opinia biegłego	245
IV. Oględziny	249
V. Przesłuchanie stron	252
VI. Inne środki dowodowe	254
§ 58. Umowa dowodowa	256
§ 59. Zabezpieczenie dowodów	258
Rozdział XII. Rozstrzygnięcia sądowe	261
§ 60. Zasady orzekania w postępowaniu cywilnym	261
I. Pojęcie zasad orzekania	261
II. Zakaz orzekania sądu ponad żądanie	261
III. Zasądzenie odpowiedniej sumy według uznania sądu	263

IV. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty i wyznaczenie terminu eksmisji	266
V. Zastrzeżenie prawa powoływania się w toku egzekucji na ograniczoną odpowiedzialność	267
§ 61. Pojęcie i rodzaje rozstrzygnięć sądowych	269
I. Uwagi wprowadzające.....	269
II. Wyroki.....	270
1. Istota wyroku	270
2. Budowa wyroku.....	271
3. Rodzaje wyroków	272
A. Wyroki konstytutywne i deklaratywne.....	272
B. Wyroki uwzględniające powództwo i oddalające powództwo.....	273
C. Wyroki zasądzające świadczenie, ustalające istnienie albo nieistnienie stosunku prawnego lub prawa, kształtujące stosunek prawny lub prawo	273
D. Wyroki pełne, częściowe, wstępne, końcowe, uzupełniające, łączne.....	273
E. Wyroki kontradiktoryjne i zaoczne.....	275
4. Wydanie wyroku	277
III. Postanowienia	280
1. Uwagi ogólne.....	280
2. Postanowienia kończące i niekończące postępowania w sprawie.....	281
3. Postanowienia zaskarżalne i niezaskarżalne.....	281
4. Postanowienia wykonalne i niewykonalne	282
IV. Nakazy zapłaty	283
V. Zarządzenia	283
VI. Uchwały.....	284
§ 62. Rektyfikacja orzeczeń	285
I. Istota rektyfikacji.....	285
II. Sprostowanie orzeczenia	285
III. Uzupełnienie orzeczenia.....	286
IV. Wykładnia orzeczenia.....	288
§ 63. Prawomocność orzeczeń	289
§ 64. Wykonalność orzeczeń.....	292
§ 65. Skuteczność orzeczeń	293
Rozdział XIII. Środki zaskarżenia	295
§ 66. Pojęcie i system środków zaskarżenia	295
§ 67. Apelacja.....	301
I. Istota i cechy apelacji.....	301
II. Postępowanie apelacyjne.....	309

§ 68. Zażalenie.....	319
I. Istota i cechy zażalenia.....	319
II. Postępowanie zażaleniowe.....	321
§ 69. Skarga kasacyjna.....	323
I. Istota i cechy skargi kasacyjnej.....	323
II. Postępowanie kasacyjne.....	328
§ 70. Skarga o wznowienie postępowania.....	332
§ 71. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	338
§ 72. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego.....	342
§ 73. Skarga nadzwyczajna.....	344
§ 74. Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.....	347
Rozdział XIV. Postępowania odrębne.....	351
§ 75. Zagadnienia ogólne.....	351
§ 76. Postępowanie w sprawach małżeńskich.....	353
§ 77. Postępowanie w sprawach ze stosunków pomiędzy rodzicami a dziećmi.....	359
§ 78. Postępowanie w sprawach gospodarczych.....	362
I. Zakres postępowania.....	362
II. Odrębności postępowania.....	365
§ 79. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.....	369
§ 80. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania.....	378
§ 81. Postępowania w sprawach rozpoznawanych przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów.....	379
§ 82. Postępowania nakazowe i upominawcze.....	386
I. Zakres zastosowania i zagadnienia wspólne.....	386
II. Postępowanie nakazowe.....	387
III. Postępowanie upominawcze.....	389
IV. Elektroniczne postępowanie upominawcze.....	390
§ 83. Postępowanie uproszczone.....	392
I. Zakres postępowania.....	392
II. Odrębności postępowania.....	393
Rozdział XV. Postępowanie grupowe.....	396
§ 84. Uwagi ogólne.....	396
§ 85. Przesłanki postępowania grupowego.....	396
§ 86. Przebieg postępowania grupowego.....	398

Rozdział XVI. Postępowanie nieprocesowe	407
§ 87. Zagadnienia wstępne.....	407
§ 88. Przepisy ogólne.....	409
I. Właściwość sądu i czynności referendarza sądowego.....	409
II. Skład sądu.....	411
III. Uczestnicy postępowania.....	412
IV. Odrębności dotyczące przebiegu postępowania.....	414
1. Wszczęcie postępowania i zwrot wniosku.....	414
2. Odpowiedź na wniosek.....	417
3. Posiedzenia sądowe i niestawiennictwo na rozprawę.....	417
4. Przebieg postępowania dowodowego.....	418
5. Orzeczenia.....	418
6. Koszty postępowania.....	421
7. Dostęp do akt sprawy.....	421
V. Odrębności dotyczące środków zaskarżenia.....	422
1. Środki odwoławcze.....	422
2. Skarga kasacyjna.....	422
3. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego.....	423
4. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	424
5. Skarga o wznowienie postępowania.....	424
§ 89. Przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw.....	425
I. Sprawy z zakresu prawa osobowego.....	425
1. Sprawy o uznanie za zmarłego.....	425
2. Sprawy o stwierdzenie zgonu.....	427
3. Sprawy o uchylenie postanowień orzekających uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu.....	428
4. Sprawy o ubezwłasnowolnienie.....	428
II. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli.....	432
1. Sprawy małżeńskie.....	432
2. Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze.....	436
A. Przepisy ogólne.....	436
B. Sprawy ze stosunków pomiędzy rodzicami a dziećmi.....	439
C. Sprawy o przysposobienie.....	441
D. Sprawy z zakresu opieki.....	442
E. Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką.....	443
F. Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem....	445
G. Sprawy z zakresu kurateli.....	445
III. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego.....	447
1. Przepisy ogólne.....	447
2. Stwierdzenie zasiedzenia.....	447

3. Przepadek rzeczy	448
A. Przepadek na podstawie prawa celnego	448
B. Przepadek pojazdów	448
4. Zarząd związany ze współwłasnością i użytkowaniem	449
5. Zniesienie współwłasności	449
6. Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	451
7. Postępowanie wieczystoksięgowe	451
IV. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	454
1. Zagadnienia wstępne	454
2. Zabezpieczenie spadku	454
3. Spis inwentarza	456
4. Wykaz inwentarza	456
5. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	457
6. Ogłoszenie testamentu	457
7. Wyjawienie przedmiotów spadkowych	458
8. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	459
9. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	459
10. Sprawy dotyczące zarządu sukcesyjnego	460
11. Zarząd spadku nieobjętego	460
12. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	460
13. Dział spadku	462
14. Inne sprawy spadkowe	463
V. Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	464
VI. Sprawy z zakresu prawa pracy	464
VII. Sprawy depozytowe	465
1. Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	465
2. Zwrot depozytu sądowego składającemu i wydanie depozytu sądowego uprawnionemu	466
3. Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu	466
VIII. Postępowanie rejestrowe	467
Rozdział XVII. Postępowanie zabezpieczające	469
§ 90. Zagadnienia ogólne	469
I. Zakres podmiotowy i przedmiotowy	469
II. Warunki zasadności i dopuszczalności zabezpieczenia	470
III. Rodzaje zabezpieczeń	471
§ 91. Przebieg postępowania zabezpieczającego	473

Rozdział XVIII. Postępowanie egzekucyjne	479
§ 92. Zagadnienia ogólne.....	479
I. Egzekucja sądowa i sądowe postępowanie egzekucyjne.....	479
II. Pojęcie sprawy egzekucyjnej.....	480
III. Rodzaje egzekucji.....	481
IV. Czynności egzekucyjne.....	482
V. Organy egzekucyjne i ich właściwość.....	484
VI. Uczestnicy postępowania.....	486
§ 93. Środki zaskarżenia.....	486
I. Wprowadzenie.....	486
II. Zażalenie.....	487
III. Skarga na czynności komornika.....	488
IV. Skarga na postanowienie referendarza sądowego.....	489
V. Nadzwyczajne środki zaskarżenia.....	490
§ 94. Podstawy egzekucji.....	490
I. Tytuł wykonawczy.....	490
II. Klauzula wykonalności.....	492
§ 95. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne.....	493
§ 96. Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego.....	497
§ 97. Ograniczenia egzekucji.....	499
§ 98. Powództwa przeciwegzekucyjne.....	501
I. Uwagi prowadzające.....	501
II. Powództwo opozycyjne.....	502
III. Powództwo ekscydencyjne (interwencyjne).....	504
§ 99. Egzekucja świadczeń pieniężnych.....	505
I. Egzekucja z ruchomości.....	505
II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę.....	508
III. Egzekucja z rachunków bankowych.....	509
IV. Egzekucja z innych wierzytelności.....	510
V. Egzekucja z innych praw majątkowych.....	511
VI. Wyjawienie majątku.....	512
VII. Egzekucja z nieruchomości.....	513
VIII. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego.....	516
IX. Uproszczona egzekucja z nieruchomości.....	517
X. Egzekucja ze statków morskich.....	517
XI. Podział sumy uzyskanej z egzekucji.....	518
§ 100. Egzekucja świadczeń niepieniężnych.....	520
§ 101. Egzekucja z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców.....	523
§ 102. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej.....	525
§ 103. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych.....	526

Rozdział XIX. Informatyzacja postępowania cywilnego	528
§ 104. Uwagi wprowadzające	528
§ 105. Identyfikacja podmiotów – kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany, podpis osobisty	528
§ 106. Systemy informatyczne w postępowaniu cywilnym	530
§ 107. Doręczenia elektroniczne	531
§ 108. E-protokół	534
§ 109. E-uzasadnienie	534
§ 110. Rejestry elektroniczne	535
Rozdział XX. Alternatywne formy rozstrzygania sporów	539
§ 111. Mediacja w postępowaniu cywilnym	539
I. Pojęcia alternatywnych form rozstrzygania sporów (ADR) i mediacji	539
II. Umowa o mediację	540
III. Mediator	541
IV. Przebieg postępowania mediacyjnego	542
§ 112. Postępowanie pojednawcze	545
I. Cechy postępowania pojednawczego	545
II. Przebieg postępowania pojednawczego	546
§ 113. Pojęcie i charakter prawny ugody	547
§ 114. Sąd polubowny (arbitrażowy)	548
I. Zagadnienia ogólne	548
II. Umowa o arbitraż – zapis na sąd polubowny	549
III. Arbiter	552
IV. Postępowanie przed sądem polubownym	553
V. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	556
Rozdział XXI. Międzynarodowe postępowanie cywilne	559
§ 115. Uwagi wprowadzające	559
§ 116. Jurysdykcja krajowa	559
§ 117. Immunitet sądowy i egzekucyjny	563
§ 118. Pomoc prawna	565
I. Korzystanie z pomocy prawnej przez polskie sądy	565
II. Udzielanie pomocy prawnej przez polskie sądy	566
§ 119. Uznawanie oraz wykonalność orzeczeń i ugód zagranicznych	567
§ 120. Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych	569
I. Pojęcie sprawy transgranicznej	569
II. Europejskie postępowanie nakazowe	569
III. Europejskie postępowanie w sprawach drobnych roszczeń	571
§ 121. Europejski tytuł egzekucyjny	573
Indeks rzeczowy	577